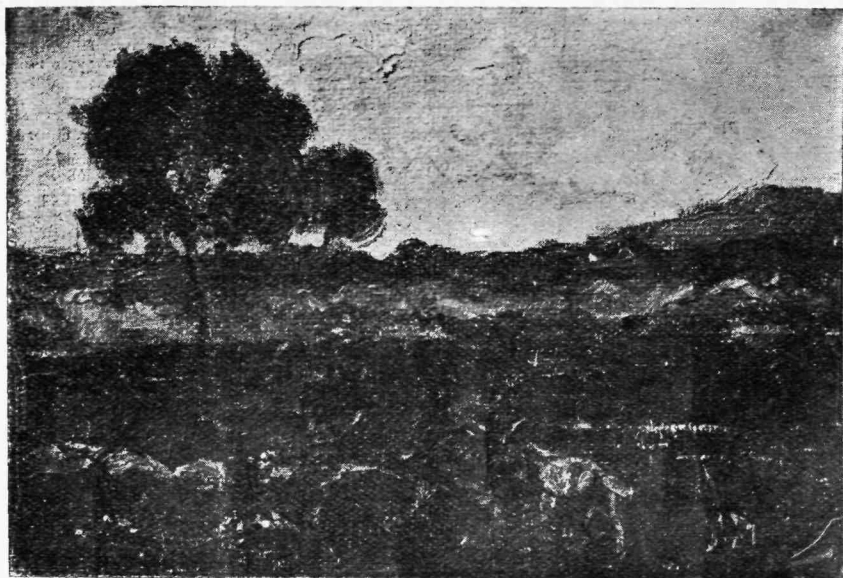

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ
ΕΚΘΕΣΙΣ
ΖΑΠΗΕΙΟΥ

Ἄγγ. Στεφάνου.

Ἄγρός.

(Φωτογραφία
Σπ. Κοκκόλη).

ΜΑΡΚΟΣ ΤΟΥΑΙΝ

Ν ἡλικία 75 ἐτῶν ἀπέθανεν ὁ διάσημος Ἀμερικανὸς σατυρογράφος Σαμουήλ Κλέμενς, γνωστός ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Μάρκος Τουαίιν. Ὁ θάνατός του προῆλθεν ἐξ ἱλαρῆς, καί

εἶνε πολὺ περίεργος ἡ σύμπτωσης νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ ἱλαρὰν αὐτός, ὅστις ἐσκόρπισε κατὰ τὴν ζωὴν του τόσην ἱλαρότητα καὶ ὅστις ἀπέθανε γελῶν.

Γενικὴν καὶ βαθυτάτην θλίψιν ἐπροκάλεσαν ἐν Ἀμερικῇ ὁ θάνατος τοῦ Μάρκου Τουαίιν, ὥσει νὰ ἐπρόκειτο περὶ μεγάλης τινὸς ἐθνικῆς καταστροφῆς. Τὸ γεγονός εἶνε εὐεξήγητον ἂν ἀναλογισθῇ τις ὅτι ὁ Μάρκος Τουαίιν ἐπὶ πενήκοντα ὅλα ἔτη σαρκοπίζων τὰς θαυμασίας ἀκτινοβολίας τοῦ σπινθηρεβόλου πνεύματός του, εἶχε καταστῇ ἀντικείμενον λατρείας οὐ μόνον εἰς τὰς ἀνεπτυγμένους τάξεις, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους τοὺς κύκλους τῆς Ἀμερικανικῆς ζωῆς.

Ὁ θάνατος συνέβη ἐν τῇ ἐπαύλει του εἰς τὸ Ρέδδιγκ τοῦ Κοννέκτικουτ. Κατὰ τὴν μακρὰν του ἀσθένειαν καὶ εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ἀγωνίας του δὲν ἔλειψεν οὐδὲ στιγμὴν ἀπὸ τὸ προσκεφάλαιον τοῦ ἀσθενοῦς ἡ μὴ ἀπομείνασα κόρη του Κλάρα μετὰ τοῦ συζύγου τῆς Γαβρήλοβιτς, κλειδοκυμβάλιστοῦ. Ἐλάτρευε τὸν πατέρα τῆς ἡ Κλάρα καὶ ἐκείνου πάλιν πρὸς αὐτὴν ἡ στοργὴ ἦτο ἀπειράγματος. Οἱ ἱατροὶ ἐβεβαίωσαν ὅτι ἂν ὁ ἀσθενὴς ἀντέσχεν εἰς τὴν προσβολὴν περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἐπέτρεπεν ἡ ἀρεϊλικὸς φύσις τῆς νόσου, τοῦτο ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἐγκαρδίωσιν ἣν τῷ ἔδιδεν ἡ ἀφο-

σίαισις τῆς φιλοστέργου θυγατρὸς καὶ εἰς τὴν εὐχαρίστησιν ἣν ἐκ τούτου ἔδοκίμαζεν.

Ὀλίγας ὥρας πρὶν ἀποθάνῃ ἠσθάνθη ἐγγιζούσας τὰς ἱσάτας στιγμὰς του, καὶ χωρὶς νὰ ἀπεβάλῃ καθόλου τὴν ὀλυμπίαν γαλήνην του ἐζήτησε καὶ ἔγραψε μετὰ πολλοῦ κόπου ἐπιστολὰς τινὰς, ἐπίσης δὲ ὑπέγραψεν ἐν τῇ 50,000 φράγκων ὑπὲρ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ρέδδιγκ, ἥς ὑπῆρξεν ὁ ἱδρυτής.

Μέχρι τοῦ σκότους τοῦ θανάτου ἐτήρησεν ὁ μέγας ὑμωριστὴς διαυγεστάτην τὴν διάνοιάν του καὶ οὔτε ἐγκατέλιπε καθόλου τὴν συνήθη παιδρολογίαν του, οὐδὲ ἐνεκρώθησαν πρὸ τῆς ζωῆς αἱ ἀναλαμπαὶ τοῦ εὐθύμου πνεύματός του. Ἐγέλα καὶ ἥστειεύετο μὲ τοὺς ἱατροὺς του ὅπως ἐπίσης καὶ μὲ τοὺς ὑπκρέτας του, καὶ συνέβη πλέον ἢ ἀπαξ κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἱατρικῆς ἐξετάσεως ἢ τῆς ἐπισκέψεως τῶν ἀραιῶν φίλων του νὰ παριστᾷ ὁ μετ' ὀλίγον νεκρικός θάλαμος τὴν χαριστάτην εἰκόνα τῶν φιλικῶν συγκεντρώσεων, τῶν ὁποίων ἦτο ἡ ψυχὴ καὶ ἡ χάρις.

Οἱ ἱατροὶ εἶχον ἀπαγορεύσει αὐστηρῶς τὸ κάπνισμα εἰς τὸν ἀσθενῆ. Ἀλλ' ὁ Μάρκος Τουαίιν οὐδέποτε ὑπῆκουσεν εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν, καὶ ἐκάστην φορὰν καθ' ἣν τὸν παρετήρουν διὰ τοῦτο οἱ ἱατροὶ ἔδιδον ἀφορμὴν εἰς κάποιον νέον εὐθυμολόγημα. Τὸ τελευταῖον του σιγάρον ἐκάπνισε μίαν ὥραν πρὶν ἀποθάνῃ.

Πολλοὶ ἐκ τῶν Εὐρωπαίων δὲν εὐρίσκουν εἰς τὰ διηγήματα τοῦ Τουαίιν εὐθυμογραφικὴν ἀξίαν. Καὶ ἴσως δὲν ἔχουν ἄδικον. Διότι ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ τῆς Εὐρωπαϊκῆς καὶ τῆς Ἀμερικανικῆς εὐθυμογραφίας. Οἱ συνειθισμένοι εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν, εὐρίσκουν πολὺ ὀλίγον πνεῦμα εἰς τὴν εὐθυμογραφίαν τοῦ Νέου Κόσμου.